

ÅRSRAPPORT  
Trygg Trafikk  
Møre og Romsdal

20  
20



TRYGG TRAFIKK



**REGIONLEDER**

Per Gjerde

**Telefon:** 98 23 31 23  
**E-post:** gjerde@tryggtrafikk.no  
**Adresse:** Fylkeshuset  
 6404 Molde



**MEDARBEIDER**

Harald Torseth

**Telefon:** 91 67 64 00  
**E-post:** torseth@tryggtrafikk.no

**TRYGG TRAFIKK I MØRE OG ROMSDAL FYLKE**

Trygg Trafikks arbeid i Møre og Romsdal bygger på *Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på veg 2018–2021*, Trygg Trafikks strategi for 2018–2025 og handlingsplan for 2018–2019, i tillegg til fylkeskommunens eget planverk for trafikksikkerhetsarbeidet.

Trygg Trafikk har i 2020 justert fylkesorganiseringsen sin og tilpasset den til regionreformen. Regionleder Per Gjerde har kontor plass i Molde og leder Trygg Trafikks arbeid i fylket. Trygg Trafikks faste ansatte i Møre og Romsdal er lønnet av Trygg Trafikk, mens aktivitetsmidler, kontorhold og reiseutgifter dekkes av Møre og Romsdal fylkeskommune.

**INNHold**

Dette er Trygg Trafikk ..... 3  
 Aktiviteter ..... 5  
 Omkomne i veitrafikken ..... 5  
 Trygge og sikre barn ..... 6  
 Trafikksikker ungdomstid ..... 8  
 Sikkerhet for fotgjengere og syklister ..... 9  
 Systematisk trafikksikkerhetsarbeid ..... 10  
 Bedre trafikksikkerhet og trafikksikker atferd ..... 11  
 Økonomi og finansiering ..... 12  
 Framtidige behov og muligheter ..... 12

**ÅRSRAPPORT MØRE OG ROMSDAL FYLKE 2020**

REDAKTØR: Per Gjerde  
 KORREKTUR: Nye Tillen  
 DESIGN: October Design AS

[www.tryggtrafikk.no](http://www.tryggtrafikk.no)

Trygg Trafikk arbeider for å oppnå **best mulig trafikksikkerhet for alle**. Mange er opptatt av sikkerhet i samferdselssektoren, men Trygg Trafikk er **den eneste aktøren som kun arbeider med trafikksikkerhet**.

**SAMARBEIDSPARTNERE**

- Møre og Romsdal fylkeskommune
- Statens vegvesen
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal
- Kommunene
- Politiet ved politistasjonene, lensmannskontorene og UP i Møre og Romsdal
- Landsforeningen for trafikkskadde
- MA – Rusfri Trafikk
- NAF
- Folkehelsekoordinator
- Toppfotballklubbene Molde FK, Kristiansund Ballklubb og Ålesund FK
- Røde Kors
- Kirkens SOS
- Ungt Entreprenørskap
- Politipensjonistene i Møre og Romsdal

**MEDLEMMER**

- Aukra kommune
- Fjord kommune
- Giske kommune
- Hustadvika kommune
- Kristiansund kommune
- Sande kommune
- Stranda kommune
- Surnadal kommune
- Sykkylven kommune
- Tingvoll kommune
- Ulstein kommune
- Vanylven kommune
- Møre og Romsdal fylkeskommune

**TRAFIKKSIKRE KOMMUNER I MØRE OG ROMSDAL**

- Sykkylven kommune



# Dette er Trygg Trafikk

Trygg Trafikks samfunnsoppdrag er å arbeide for best mulig trafiksikkerhet for alle. Trygg Trafikk står i en særstilling ved å være den eneste aktøren som kun arbeider med trafiksikkerhet.

V i sørger for at trafikkopplæring og informasjon om trafiksikkerhet når ut til barnehager, skoler og resten av befolkningen. Målet er å få folk til å ta klokere valg i trafikken. Gjennom konseptene Trafikksikker kommune, Trafikksikker barnehage og Trafikksikker skole bidrar vi med rådgivning, struktur og tiltaksplaner for å skape økt trafiksikkerhet. Trygg Trafikk jobber også med holdningskampanjer og med å få trafikanter til å bruke sikkerhetsutstyr. Trafikantenes kompetanse vil ha stor betydning for trafiksikkerheten i mange år framover.

**Samarbeidspartner og pådriver nasjonalt og lokalt**  
Trygg Trafikk fungerer som bindeledd mellom frivillige aktører og offentlige myndigheter, både nasjonalt og lokalt. Organisasjonen møter i Kontaktutvalget for trafiksikkerhet (KTS) og har ansvar eller delansvar for 35 tiltak i *Nasjonalt tiltaksplan for trafiksikkerhet på veg 2018–2021*. Trygg

Trafikks distriktsledere har en sentral rolle i det kommunale og fylkeskommunale trafiksikkerhetsarbeidet.

### Nettverksbygger og medlemsorganisasjon

Trygg Trafikk er en ideell, landsdekkende medlemsorganisasjon. Trygg Trafikk bygger nettverk og samarbeider med medlemsorganisasjonene om politiske saker med betydning for trafiksikkerheten. Medlemmer i Trygg Trafikk er i hovedsak kommuner, fylkestrafiksikkerhetsutvalg (FTU), bedrifter og andre landsdekkende organisasjoner.

### Finansiering

På nasjonalt nivå finansieres Trygg Trafikk over statsbudsjettet og gjennom frie midler og prosjektkjøp fra Finans Norge og forsikringsselskapene. Lokale aktiviteter rundt om i landet finansieres gjennom fylkenes tilskudd.

## TRYGG TRAFIKKS HOVEDOMRÅDER

Trygg Trafikk har fra 2018 en ny strategi som gjelder fra 2018 til 2025. I strategien peker vi ut fem hovedområder:

1. Trygge og sikre barn
2. Trafikksikker ungdomstid
3. Sikkerhet for fotgjengere og syklister
4. Systematisk trafiksikkerhetsarbeid
5. Bedre trafiksikkerhet og trafiksikker atferd



# Aktiviteter i 2020

### BARNEHAGE

Videreføring av tidligere tiltak:

- prosjekt om sikring av barn i bil
- pmåbarnsforeldre
- kompetanseheving ansatte
- Barnas Trafikkklubb
- kurs for barnehageansatte
- møter med kommunens ledelse, styrere og helsestasjoner
- opptrykk av nytt materiell
- evaluering

### BARNESKOLE (5.–7. KLASSE)

- Trafikk-SMART (nytt i 2020)
- samarbeid med Ungt entreprenørskap
- trafiksikkerhetstiltak rundt skoleområder
- sykkelhjelm i fokus #sykkelhjelm

### UNGDOMSSKOLEN (VALGFAG TRAFIKK)

- handlingsplanlegging prosjekt
- nettverksmøter om valgfag trafikk
- invitasjon til reflekskonkurranse
- materiell
- premier

### TRAFIKKSikkerhet i idrettsmiljø (FOTBALL OG HÅNDBALL)

Videreføring av tidligere tiltak:

- #syklemedhjelm hovedbudskap i samarbeidet med klubbene
- fotografering og publisering
- trafiksikker transport til og fra idrettsarrangement

### REFLEKSTELLINGER

- Politipensjonistene gjennomfører i samarbeid med Trygg trafikk tellinger av Refleksbruk.
- Vi samarbeider med Kirkens SOS om utdeling av reflekser.

### TRAFIKKSikker KOMMUNE

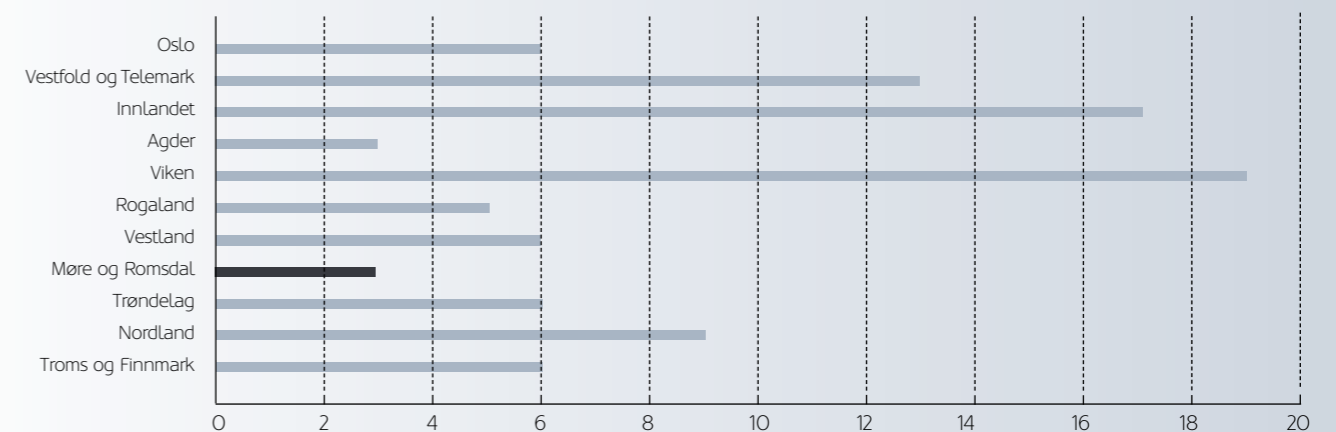
- kommunale trafiksikkerhetsplaner
- invitasjon til møter
- kommunikasjon med kommuneledelse
- stimuleringstiltak
- materiell

### AVGANGSELEVER VIDeregående skole / RUSS

- «edrunøkkel»
- samarbeid med Statens vegvesen og Møre og Romsdal fylkeskommune
- kontroll av russebiler

## Tre omkom i trafikken i Møre og Romsdal i 2020

OVERSIKT ANTALL OMKOMNE PER FYLKE I 2020



# 1 Trygge og sikre barn

**OVERORDNET MÅL:** *Ingen barn omkommer eller blir hardt skadd i trafikken.*

› I 2020 omkom to barn i trafikken. Antall trafikkulykker med barn er betydelig redusert de senere årene, og Trygg Trafikk vil bidra til å opprettholde den positive utviklingen, også for nye generasjoner. Det trengs fortsatt betydelig innsats for å klare dette. Vi har liten kunnskap om skadetall for barn som myke trafikanter. Trafikksikkerhet for barn er de voksnes ansvar.

Trygg Trafikk sørger for å gi trafikkopplæring til barn og unge gjennom utdanningssystemet. Det gjelder også barn, unge og voksne fra land med en annen trafikkultur. Vi oppfordrer til systematisk trafikkopplæring av to grunner: I et kortsiktig perspektiv skal barn lære hva som er sikkert, og hva som er farlig, slik at de unngår ulykker. I et langsiktig og forebyggende perspektiv er det viktig å etablere gode vaner og skape en god sikkerhetskultur.

Mange barn feilsikres i bil og buss, og mange opplever også skoleveien som utrygg. Det er en utfordring at trafikk-sikkerhet ikke alltid inngår som en naturlig del av samarbeidet mellom hjem, barnehage og skole. Trygg Trafikk er en pådriver for at barn skal være trygge og sikre i trafikken. Vi vil at myndighetene skal legge større vekt på hensynet til barn og unge i planleggingen av transportsystemet, både nasjonalt, regionalt og lokalt.

## Sikring av barn i bil – kampanje via barnehagene i fylket

De fleste barn i bil er sikret, men barn sikres ikke lenge nok bakovervendt, og mange er ikke klar over hvordan feil bruk av belte kan forårsake stor skade på barn ved ulykker.

Kampanjen om sikring av barn i bil gjennomføres nå årlig i Møre og Romsdal. Kampanjen gjennomføres av barnehageansatte som har fått opplæring av Trygg Trafikk. Det fører til at de ansatte i barnehagene får mer kunnskap om og blir mer opptatt av trafikksikkerhet, blant annet ved transport av barnehagebarn.

To enkle budskap formidles:

- Barn skal sikres bakovervendt til de er minst 4 år.
- Beltet skal ned på hofta, strammes og ligge godt inn på skulder.

Målgruppen er foreldre som henter og bringer barn til barnehagen. Ved inngangspartiet til barnehagen skal foreldre og ansatte møte 170 centimeter høye søyler med to budskap: budskap 1 den første uken og budskap 2 den andre uken. Inne i barnehagen får foreldrene utdypende

informasjon på kort i samme format og farge som søylene. Denne informasjonen overleverer barnehageansatte personlig til foreldrene.

Kampanjen virker begge veier:

INN: 4500 barnehageansatte i 320 barnehager skal informeres og bli litt «eksperter» som kampanjeansvarlige. Har barnehagen frontet en kampanje om sikring av barn i bil, vil de selv også sørge for sikker transport, både som gående langs vei og i bil.

UT: Alle foreldre (cirka 15 000) som leverer barn i barnehagene i Møre og Romsdal, skal lære de to viktigste tingene om sikring av barn i bil.

Alle kommuner som har blitt tilbudt kampanjen, har tatt imot kampanjen. Trygg Trafikk starter med et informasjonsmøte for alle barnehagelederne og en gjennomgang av alt informasjonsmateriell. Deretter fordeles materialet ut i barnehagene i kommunen.

Det helt spesielle i Møre og Romsdal er at Trygg Trafikk



Besøk på Kvam skole i Molde. Nina Moe fra Ungt Entreprenørskap.

**Trafikk-SMART skal gjennom innovasjon bidra til holdningsskapende arbeid blant barn og unge.**

samarbeider med politiet/UP, som holder kontroller i kommunene i forbindelse med kampanjen. Kampanjen rulleres gjennom alle kommunene i fylket og blir evaluert av alle barnehagene.

## Trafikk-SMART

Trafikk-SMART er et samarbeidsprosjekt mellom Ungt Entreprenørskap og Trygg Trafikk i Møre og Romsdal. Samarbeidet hadde utgangspunkt i Mobilitetsuka 16.–22. september 2020 i regi av sektor for teknisk plan, næring og miljø i Molde kommune.

Andre viktige samarbeidspartnere er Molde kommune gjennom SMART Molde, folkehelsekoordinatoren og avdeling for oppvekst, kultur og velferd samt samferdselsavdelingen ved seksjon for plan og trafikk i Møre og Romsdal fylkeskommune.

Trafikk-SMART skal gjennom innovasjon bidra til holdningsskapende arbeid blant barn og unge med tanke på trafikksikkerhet i deres lokalmiljø. Elevene er på 5.–7. trinn.

Gjennom innovative prosesser skal elever i grunnskolen i Møre og Romsdal finne fram til bærekraftige løsninger for bedre trafikksikkerhet både ved å øke bruken av sykkelhjelmer og bli bevisste på trafikken i sitt lokalmiljø og derigjennom kunne ta gode valg når de ferdes i trafikken.

## Barnas Trafikkklubb

Trafikkopplæring er ikke obligatorisk ifølge barnehagens rammeplan, men Trygg Trafikk stimulerer til trafikkopplæring gjennom kurs og læringsressurser. Skal kommunene bli godkjent som trafikksikker kommune, er det et krav at alle barnehagene har dokumentert at de har trafikksikkerhet i sine lokale planer, og at de har skriftlige rutiner som ivaretar barns trafikksikkerhet.

I 2020 har Trygg Trafikk i Møre og Romsdal lagt vekt på å øke bruken av Barnas Trafikkklubb gjennom informasjon om klubben og de nye nettsidene som ble klare i høst. Barnas Trafikkklubb er nå tilgjengelig for alle og har målgruppe opp til 4. trinn i grunnskolen.



## 2 Trafikksikker ungdomstid

**OVERORDNET MÅL:** Færre ungdommer omkommer eller blir hardt skadd i trafikken.

› Færre ungdommer i alderen 15–24 år har omkommet eller blitt hardt skadd i trafikken de siste årene. Likevel er ungdom, spesielt unge bilførere, fortsatt høyt representert på ulykkesstatistikken. I arbeidet mot nullvisjonen er ungdom en viktig målgruppe. Ungdom eksponeres for trafikkfarlige situasjoner på flere måter. I byene velger unge ofte kollektivtransport, og de går eller sykler framfor å kjøre bil. I distriktene er bilen viktigere. Det er mange som bruker bil til skole og aktiviteter, og i en del miljøer er bilen en viktig hobby. De som er opptatt av bil, kjører mer enn andre og er dermed mer utsatt for ulykker. Trygg Trafikk har to tilnærminger i ungdomsarbeidet. Hovedsatsingen er opplæringstiltak i skolen. Disse tiltakene er rettet mot alle. Hensikten med tiltakene er å styrke den gode atferden. I tillegg er det nødvendig å rette spesielle tiltak mot de mest risikoutsatte ungdommene.

### Valgfag trafikk

En rekke ungdomsskoler i Møre og Romsdal tilbyr nå valgfag trafikk. Dette er en viktig arena hvor elevene får mye trafikkopplæring og på den måten er bedre rustet i den mest ulykkesutsatte perioden i livet. Trafikalt grunnkurs kan inngå som en del av faget, og elevene får dette godkjent dersom læreren er kvalifisert for det. For at valgfaget skal være godkjent som trafikalt grunnkurs, må skolene følge Statens vegvesen sine bestemmelser for opplæringen.

Trygg Trafikk arrangerte nettverkssamlinger på Teams for de som står ansvarlig for gjennomføring av valgfag trafikk på skolene. Det er kommet nye læreplaner for valgfag trafikk i 2020.



Bilentusiastsamling på Atlanterhavsvegen sommer 2020. Rådgiver Harald Torseth i midten av bildet.



Refleksvestutdeling til 1.- og 5.-klassinger i fylket. Her ved politiet, som deler ut vestene på skolene.

## 3 Sikkerhet for fotgjengere og syklister

**OVERORDNET MÅL:** Det skal bli tryggere å sykle og gå.

› Det er en nasjonal satsing at flere skal gå og sykle, og målet er at dette ikke skal føre til flere ulykker. Det er mange utfordringer som gjør det krevende å oppnå dette. Mange veier er ikke tilrettelagt for gående og syklende. En stor andel syklister bruker ikke sykkelhjelm, til tross for at dette reduserer risikoen for alvorlig hodeskade. Refleksbruken blant fotgjengere er fortsatt for lav, noe som utgjør en risiko for påkjørslar. Trygg Trafikk følger nøye med på ulykkesutviklingen og formidler kunnskap om sikkerhet for fotgjengere og syklister. Vi er en pådriver for at tilgjengelig ulykkesstatistikk skal gi et riktig bilde av risikonivået, og for at personskaueulykkene på sykkel blir rapportert.

### Prosjekt med ballhenterne: #syklemedhjelm

Trygg Trafikk har i en årrekke samarbeidet med toppklubbene i fotball og håndball i fylket. Per dags dato er det samarbeid med Molde FK, Kristiansund BK, Ålesund FK og Molde HK Elite. Samtlige ballhenter i alderen 12–14 år som besøker eliteseriearenaene, skal gjennomgå et «trafikksikkerhetskurs». Trafikksikkerhetskurset vil i hovedsak handle om bruk av sykkelhjelm og refleks.

I tillegg til at denne kampanjen når fram til foreldre og unge fotballspillere og håndballspillere i fylket, skaper det også en bevissthet om trafikksikkerhet hos utøverne og lederne i de fire eliteklubbene.

Det er satt opp en utstillingsmonter på alle fire arenaene med budskapet #syklemedhjelm. De unge ballhenterne skal ta på seg sykkelhelmer som står utstilt. De tar bilde av seg selv og sammen med andre når de har på seg sykkelhjelm. Bildene kan legges ut på Instagram under

emneknaggen #syklemedhjelm. Kampanjen ble betydelig redusert i år grunnet koronasituasjonen.

### Refleks

Trygg Trafikk gjennomfører årlige tellinger av refleksbruk. I 2020 foretok politipensjonistene i Nordmøre og Romsdal tellingen for Trygg Trafikk. Resultatene viser at vi ligger på landsgjennomsnittet i refleksbruk. Kvinner er noe bedre enn menn til å bruke refleks.

Trygg Trafikk har også samarbeidet med Kirkens SOS om utdeling av reflekser. Skoler og andre som ønsker å sette søkelys på refleksbruk, har fått tilsendt reflekser som er blitt delt ut.

I samarbeid med Reflekspartner AS og fylkeskommunens samferdselsavdeling deles det ut refleksvester til alle 1.- og 5.-klassinger i fylket.

## 4 Systematisk trafikk sikkerhetsarbeid

**OVERORDNET MÅL:** Kommuner og fylkeskommuner arbeider systematisk med trafikk sikkerhet.

► Kommuner og fylkeskommuner har et viktig ansvar for innbyggernes trafikk sikkerhet, blant annet som veieier, skole-eier og arbeidsgiver. Trafikk sikkerhet er et tverrfaglig område, og samordning av arbeidet er en utfordring. Trafikk sikker kommune og Trafikk sikker fylkeskommune er godkjeningsordninger utviklet av Trygg Trafikk. Kriteriene bygger på eksisterende lovverk og er en hjelp for kommuner og fylkeskommuner til å systematisere trafikk sikkerhetsarbeidet på tvers av sektorer. Folkehelsearbeidet er sentralt i kommuner og fylker, og det er naturlig å knytte trafikk sikkerhet til det ulykkesforebyggende helsearbeidet.



► I 2020 fikk Møre og Romsdal sin første trafikk sikre kommune. Sykkylven kommune ble godkjent som trafikk sikker kommune i august 2020.

Flere kommuner er kommet i gang med arbeidet for å bli trafikk sikre kommuner. Molde kommune (tidl. Midsund, Nesset og Molde), Hustadvika kommune (tidl. Fræna og Eide), Sunndal kommune og Aure kommune er i gang.

Grunnet den spesielle situasjonen vi har vært i dette året, er arbeidet med nye trafikk sikre kommuner blitt noe forsinket. Trygg Trafikk vil også i 2021 legge spesiell vekt på systematisk trafikk sikkerhetsarbeid gjennom å få flere kommuner med i prosessen for å bli godkjente trafikk sikre kommuner.

**Sykkylven kommune ble første trafikk sikre kommune i Møre og Romsdal. Her representert ved ordfører Odd Jostein Drotninghaug og leder i samferdselsutvalget i Møre og Romsdal Kristin Sørheim.**



**Trafikantenes atferd er en medvirkende årsak til de fleste dødsulykker.**

## 5 Bedre trafikk sikkerhet og trafikk sikker atferd

**OVERORDNET MÅL:** Trafikk sikkerheten i samfunnet bedres.

► Antall alvorlige trafikk ulykker er sterkt redusert, men vi er fortsatt et godt stykke unna nullvisjonen om at ingen skal omkomme eller bli alvorlig skadd i trafikken. Trafikantenes atferd er en medvirkende årsak til de fleste dødsulykker. Dette gjelder særlig ruskjøring, høy fart og manglende førerdyktighet. Distraksjoner har blitt et økende problem i trafikken. Trygg Trafikk arbeider målrettet for at myndigheter, næringsliv, organisasjoner og enkeltpersoner skal ha et bevisst forhold til sikkerhet, og for at de skal være motiverte til å ta sikre valg i trafikken.

► Trygg Trafikk i Møre og Romsdal har et nært og godt samarbeid med Møre og Romsdal fylkeskommune ved samferdselsavdelingen, Statens vegvesen og politiet. I år har det ikke vært gjennomført møter i fylkets trafikk sikkerhetsutvalg, siden det ble nedlagt som utvalg i 2019. Det er gjort vedtak i samferdselsutvalget om at et administrativt utvalg skal ivareta prioriteringer av midler til bruk i det

atferdsrettede trafikk sikkerhetsarbeidet. I forbindelse med kampanjen «Sikring av barn i bil» har vi hatt et utstrakt samarbeid om kontroller i aktuelle tidsrom og steder i fylket. Det er gjennomført møter i den forbindelse. Det har også vært gjennomført nettverksmøte for valgfag trafikk i ungdomsskolen.







Det norske trafikksikkerhetsarbeidet fungerer, og verden ser til den norske samarbeidsmodellen for inspirasjon.

De 93 som omkom i trafikken i 2020, er 93 for mange. La oss anerkjenne at vi er på rett vei, men at det nå må sterkere virkemidler til.

I det neste tiåret kan vi ikke lene oss på at teknologien skal redde oss. Vi må redde oss selv, og det er den enkelte trafikanten som sitter med nøkkelen.

Det siste vi trenger nå, er politiske beslutninger som går på tvers av nullvisjonen.

*Jan Johansen*  
direktør i Trygg Trafikk



**TRYGG TRAFIKK**

---

**TRYGG TRAFIKK**  
**MØRE OG ROMSDAL**  
Fylkeshuset  
6040 Molde

Tlf: 98 23 31 23  
gjerde@tryggtrafikk.no

**TRYGG TRAFIKK**  
Tullins gate 2  
Postboks 277 Sentrum  
0103 Oslo

Tlf.: 22 40 40 40  
hovedkontor@tryggtrafikk.no  
www.tryggtrafikk.no